

Welke energiedoelen in 2030?

Steeds duidelijker wordt dat het nodig is Europese energiedoelen voor 2030 te formuleren. De 2020-doelen geven onvoldoende richting voor de omvangrijke investeringen die noodzakelijk zijn. De CO₂-prijs van het emissiehandelssysteem blijft op een laag niveau steken en ondersteunt de transitie naar een schoon energiesysteem nauwelijks meer.

Door
Pieter Boot

De Europese Milieuraad behandelde dit vraagstuk in zijn maartbijeenkomst, waar 26 van de 27 landen tot de conclusie kwamen dat het om 80 procent broeikasgasreductie te behalen nodig is om heldere tussenschappen te formuleren: 40 procent reductie in 2030, 60 procent in 2040.

Alleen Polen wil een tegemoetkoming om zijn kolencentrales open te kunnen houden.

Achter de schermen woedt echter een andere discussie die mooi geïllustreerd werd in een artikel in de Guardian (12 maart): geeft een broeikasgasreductiedoel voldoende richting aan investeringen en is dat wel het doel dat werkelijk wordt nagestreefd?

Volstrekt helder

Aanleiding voor het artikel was een uitgelekte conceptnotitie van het Britse ministerie van Energie en Klimaat (DECC). DECC is al jarenlang volstrekt helder in zijn beleidsinzet die in wezen lijkt op de Nederlandse, maar alleen steviger institutioneel is ingekaderd. Doel is emissiereductie van broeikasgasen, in het Verenigd Koninkrijk zelfs wettelijk vastgelegd. Daarin is een broeikasgasarme elektriciteitsvoorziening noodzakelijk. Hoe die er precies uit ziet is eigenlijk niet relevant:

hernieuwbare energie, kolen of gas met opslag van CO₂, of kernenergie zijn de Britse regering even lief. Het gaat om de broeikasgasreductie en laat de markt daarover beslissen. Men gaat daarin heel ver. De Britten beseffen dat de huidige markt helemaal niet voor die koolstofarme elektriciteit gaat zorgen, omdat dat veel te kapitaalintensief is. Niemand bouwt een kerncentrale als je ook gascentrales kunt neerzetten. Ze introduceren daarom aanvullende beleidsinstrumenten die met nadruk technologie-neutraal zijn: langjarige contracten voor capaciteit van schone opwekking, een bodemprijs voor CO₂, een emissie-standaard die alleen de bouw van nieuwe kolencentrales onmogelijk maakt. Heel bewust kan kernenergie er evenzeer van profiteren als offshore windparken.

Paard van Troje

Dit is tegen het zere been van de invloedrijke Groene Europarlementariër Claude Turmes die, alweer

volgens de Guardian, stelt dat “CO₂-reductiedoelen een paard van Troje zijn, binnengehaald door de kernenergie-industrie.” Zo zal hij het wel niet precies gezegd hebben, maar hij formuleert de kern van het probleem. Gaat het er Europa in wezen om een kosteneffectieve bijdrage aan het oplossen van het klimaatprobleem te leveren? Of gaat het om de stimulering van hernieuwbare energie, uiteindelijk vooral uit industriepolitieke motieven? Dat laatste is de inzet van het Duitse beleid.

Groene groei

Is in deze situatie een uitweg mogelijk? Misschien wel. Dan moeten we terug naar de uiteindelijke beleidsdoelen. Ik vermoed dat het Europa om twee gelijkwaardige doelen gaat: bijdrage aan oplossen klimaatprobleem, en innovatie. Groene groei. Het klimaatprobleem pak je aan door een broeikasgasbeleid in mondiaal kader. Maar misschien moet er nog eens goed nagedacht worden over de best mogelijke aanpak van innovatie. De huidige 2020-doelen voor hernieuwbare energie zijn dat zeker niet. Die lei-

den vooral tot heel veel windmolens van bestaande typen, bewezen biovergisters en uit China geïmporteerde zon-pv installaties. Misschien kan het Europese denken over rouwtekanten met de genoemde tussendoelen gecombineerd worden met een innovatieaanpak zoals met de Nederlandse Topsectoren. Dan ga je echt sturen op geld voor onderzoek, ontwikkeling en demonstratie waar uiteindelijk de grote kostenverlagingen van schone technologie door gerealiseerd worden, maar zijn er tussendoelen en beleidsinstrumenten om de ‘trekkracht’ in

de markt te organiseren. Dit omvat hernieuwbare energie. Maar ook in de energie-efficiency is nog een wereld van innovatie te winnen. Engeland, de Nederlandse regering en Turmes blijven een andere visie op kernenergie houden. Dat is niet erg. Ze hoeven er zelf geen miljarden in te investeren. Maar het belang van broeikasgasreductie en innovatie wordt door allen gedeeld. Misschien is zo een gezamenlijke aanpak van groene groei mogelijk.

Pieter Boot is verbonden aan het Planbureau voor de Leefomgeving. ■

